

GİRİŞ

Hazine Müsteşarlığı'nın Zorunlu Trafik Sigortası ve Kasko Sigortası'nda gerçekleştirdiği son değişiklikler, daha şimdiden araç sahipleriyle sigorta şirketlerini karşı karşıya getirmeye başladı. Kent, kent değişen fiyatlar, sigorta şirketlerince farklı farklı uygulanan sigorta primleri, araç sahiplerini çileden çıkartıyor. Bunun yanında ; sigorta firmaları içinde durum pek farklı değil sürekli artış gösteren yedek parça fiyatları ve tamir fiyatları yüksek istenen tazminat bedelleri bunlara sadece birkaç örnektir.

Bu noktalarda hem sigorta şirketlerini mağdur etmeyecek hem de vatandaşı maddi noktalarda zora sokmayacak şekilde primler belirlenmeli ve bu noktada gerekli yasal çalışmalar ivedilikle yapılmalıdır.

MEVCUT DURUM VE DOĞURDUĞU SIKINTILAR

Mevcut durumu daha iyi kavrayabilmek için 01. 01. 2013 Tarihinden itibaren uygulanmaya başlayan yönetmelik ve genelgeleri görmekte fayda var.

Başbakanlık (Hazine Müsteşarlığı)'tan:

KARAYOLLARI MOTORLU ARAÇLAR ZORUNLU MALİ SORUMLULUK SİGORTASINDA TARİFE UYGULAMA ESASLARI HAKKINDA YÖNETMELİKTE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK

MADDE 1 – 14/7/2007 tarihli ve 26582 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasında Tarife Uygulama Esasları Hakkında Yönetmeliğin eki aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir

EK

(Değişik:RG-25/12/2012-28508)*

Tablo 1

Motorlu araç işletenleri için 1/1/2013 tarihinden
itibaren uygulanacak asgari sigorta teminatları

TRAFİK SİGORTASI PRİMİ SORUNU

MEHMET ENES İNCE

Araç Grup Kodu	Araç Grubu	Teminatlar(TL)					
		A-Maddi ^{*5}		B-Sağlık Gideri		C-Sakatlanma ve Ölüm	
		Araç Başına	Kaza Başına	Kişi Başına	Kaza Başına	Kişi Başına	Kaza Başına
1	Otomobil	25.000	50.000	250.000	1.250.000	250.000	1.250.000
2	Taksi	25.000	50.000	250.000	1.250.000	250.000	1.250.000
3	Minibüs (Sürücü dahil 9-15 koltuk)	25.000	50.000	250.000	2.500.000	250.000	2.500.000
4	Otobüs (Sürücü dahil 16-30 koltuk)	25.000	50.000	250.000	4.000.000	250.000	4.000.000
5	Otobüs (Sürücü dahil 31 ve üstü koltuk)	25.000	50.000	250.000	7.750.000	250.000	7.750.000
6	Kamyonet	25.000	50.000	250.000	2.500.000	250.000	2.500.000
7	Kamyon	25.000	50.000	250.000	2.500.000	250.000	2.500.000
8	İş Makinesi ^{*1}	25.000	50.000	250.000	2.500.000	250.000	2.500.000
9	Traktör	25.000	50.000	250.000	1.250.000	250.000	1.250.000
10	Römork ^{*2}	25.000	50.000	250.000	2.500.000	250.000	2.500.000
11	Motosiklet ve Yük Motosikleti	25.000	50.000	250.000	750.000	250.000	750.000
12	Tanker	25.000	50.000	250.000	2.500.000	250.000	2.500.000
13	Çekici	25.000	50.000	250.000	2.500.000	250.000	2.500.000
14	Özel Amaçlı Taşıt ^{*3}	25.000	50.000	250.000	1.250.000	250.000	1.250.000
16	Dolmuş (Sürücü dahil 5-8 koltuk)	25.000	50.000	250.000	1.250.000	250.000	1.250.000
17	Minibüs Dolmuş(Sürücü dahil 9-15 koltuk)	25.000	50.000	250.000	2.500.000	250.000	2.500.000
18	Otobüs Dolmuş (Sürücü dahil 16-30 koltuk)	25.000	50.000	250.000	4.000.000	250.000	4.000.000
19	Otobüs Dolmuş (Sürücü dahil 31 ve üstü koltuk)	25.000	50.000	250.000	7.750.000	250.000	7.750.000
20	Diğer Araçlar ^{*4}	25.000	50.000	250.000	1.250.000	250.000	1.250.000

Tablo 2

Motorlu araçlarla ilgili mesleki faaliyette bulunanlar için

01/01/2013 tarihinden itibaren uygulanacak asgari sigorta teminatları

Teşebbüs Sahipleri	Teminatlar (TL)					
	A- Maddi		B-Sağlık Gideri		C- Sakatlanma ve Ölüm	
	Araç Başına	Kaza Başına	Kişi Başına	Kaza Başına	Kişi Başına	Kaza Başına
1-Gözetim işlemi yapanlar (otoparklar-garajlar)	25.000	50.000	250.000	1.250.000	250.000	1.250.000
2- Onarım ve bakım üstlenenler (tamirhane-servis istasyonları)	25.000	50.000	250.000	1.250.000	250.000	1.250.000
3- Alım-satım ile uğraşanlar (galeriler)	25.000	50.000	250.000	1.250.000	250.000	1.250.000

FAKS GONDEREN: 98312212887

Sigortacılık gn. md.

19/11/12 16:53 S.: 2/2

Hazine Müsteşarlığından:

15.11.2012

**KARAYOLLARI MOTORLU ARAÇLAR ZORUNLU MALİ SORUMLULUK
SİGORTASINDA (TRAFİK SİGORTASI) 01.01.2013 TARİHİNDEN İTİBAREN SİGORTA
ŞİRKETLERİNCE UYGULANACAK TARİFELERİN BELİRLENMESİ VE
BİLDİRİMİNE İLİŞKİN GENELGE
(2012/14)**

14.07.2007 tarihli ve 26582 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasında Tarife Uygulama Esasları Hakkında Yönetmelik” çerçevesinde mevcut tarifelerinde 01.01.2013 tarihinden geçerli olmak üzere değişiklik yapmak isteyen sigorta şirketlerinin hazırlayacakları tarifeler ve tarifelerin Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezi-Trafik Sigortaları Bilgi Merkezi’ne (TRAMER) iletilmesine ilişkin esaslar aşağıda yer almaktadır.

1. Sigorta şirketleri mevcut tarifelerinde 01.01.2013’den geçerli olmak üzere değişiklik yapmak isterlerse temel sigorta primini TRAMER nezdindeki sektör geneline ilişkin veriler ile il ve araç türüne göre özel/tüzel ayırımı dikkate alarak serbestçe belirleyebileceklerdir. Şirketler söz konusu tarifelerde %10 indirim ve %250 artırım aralığında kalmak kaydıyla serbestçe artırım ve/veya indirim sebebi belirleyebileceklerdir. Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezi – Sigorta Suistimalleri Bilgi Sistemi Veri Tabanında (SİSBİS) yer alan işletenler için söz konusu artırım üst limiti %500 olarak kullanılabilir.
2. Sigorta şirketleri hazırladıkları tarifeleri 03.12.2012 tarihine kadar bu amaçla TRAMER nezdinde güvenli olarak hazırlanmış veri tabanına elektronik ortamda iletirler. Söz konusu tarihten sonra iletilen değişiklik talepleri dikkate alınmayacak olup, bu şirketler mevcut tarifeleri üzerinden poliçe düzenlemeye devam edeceklerdir. Şirketlerin tarife tabloları ayrıca Müsteşarlığa gönderilmeyecektir.
3. Şirket yetkili aktüerinin İstanbul, Ankara, İzmir, Antalya, Bursa, Konya, Adana, Mersin, Manisa, Muğla, Gaziantep, Kayseri, Kocaeli, Hatay, Balıkesir, Denizli, Aydın, Samsun, Eskişehir ve Sakarya illeri için Otomobil, Kamyonet, Kamyon ve Minibüs araç türlerine göre hazırlayıp imzalayarak şirket yönetimine önerdiği tarife tabloları 03.12.2012 tarihine kadar Müsteşarlığa iletilecektir.
4. TRAMER, ilgili Yönetmelik uyarınca kendisine gönderilen tarifeleri yapılacak değerlendirmede dikkate alınmak üzere Müsteşarlıkça belirlenecek şablona uygun olarak 03.12.2012 tarihine kadar elektronik ortamda Müsteşarlığa iletir.
5. Müsteşarlık, belirlenen tarifelerin; şirketlerin mali bünyelerini dikkate alarak, haksız rekabetin engellenmesi ve sigortacılık esaslarına uygunluk çerçevesinde değiştirilmesini isteyebilir. Bu durumda ilgili şirket tarifesi istenen doğrultuda değiştirilir.
6. Konuya ilişkin olarak Müsteşarlıkça yürürlüğe konulan sair mevzuat saklıdır.

01.01.2013 Tarihinden itibaren sigorta şirketlerince uygulanacak tarifelerin belirlenmesi ve bildirimine ilişkin genelgenin 2.maddesi konuya esas sorun teşkil eden maddedir. Söz konusu madde de; şirketlerin TRAMER nezdindeki sektör geneline ilişkin veriler ile il ve araç türüne göre özel/tüzel ayırımı dikkate alarak serbestçe belirleyebileceklerdir ibaresi ve şirketler söz konusu tarifelerde %10 indirim ve %250 artırım aralığında kalmak kaydıyla serbestçe artırım ve /veya indirim sebebi belirleyebilecektir ibaresi esas sıkıntıyı doğuran kısımlardır.

Peki, sigorta primleri neye göre belirleniyor ve değişiklik gösteriyor?

- Araca ait bilgiler (Markası, modeli, üretim yılı, kullanım amacı vb.)
- Aracın bağlı olduğu il
- Poliçenin zamanında yenilenip yenilenmediği

Bunların haricinde;

Hasarsızlık sebebiyle prim indirimi ve hasar sebebiyle prim artırımını aşağıdaki tabloya ve uygulama esaslarına göre uygulanır.

Basamak sırası	İndirim oranı (%)	Artırım oranı (%)
7	20	-
6	15	-
5	10	-
4	-	-
3	-	20
2	-	40
1	-	60

Uygulama esasları;

- İşleten sıfatıyla ilk kez trafiğe çıkacaklar (ilk kez trafik sigortası yaptıracaklar) için prim artırım ve indirimi içermeyen 4. basamak uygulanır.
- Sigorta sözleşme süresi içinde araç sahibi için herhangi bir tazminat ödemesi yapılmaması halinde yeni düzenlenecek sigorta sözleşmesinde uygulanacak prim indirim oranı bir üst basamağa göre belirlenir. Sigorta süresi içinde meydana gelen her tazminat ödemesi için ise müteakip sigorta sözleşmesinde uygulanacak prim artırım oranı bir alt basamağa göre belirlenir.
- Prim indirimi veya tazminat ödemesi nedeniyle yapılan prim artırım uygulaması araç sahibini takip eder.

- Bir araç sahibine ait birden fazla motorlu aracın bulunması ya da birden fazla motorlu aracın bir işletme adı altında veya bu işletme tarafından kesilen biletle işletilmesi halinde her bir araç için ayrı sigorta sözleşmesi yaptırılır ve uygulanacak olan prim basamağı her bir araç için ayrı ayrı tespit edilir.

Burada esas konu, prim sisteminin illere göre olmasından ve ödeme dengesinin değişmesinden ziyade, primlerdeki fahiş artışlar, bu alanda çıkarılan yeni yasaların etkinliği ve sigorta şirketlerinin zararını vatandaşların ödüyor olmasıdır.

Son 6 yılda sigorta şirketlerinin trafik sigortasından ettiği zarar 2.8 milyar TL ve bu zarar şu ana kadar tüketicilere yansıtılmamış durumdaydı. 2012'nin 9 aylık döneminde ise şirketler 652 milyon TL zarar açıkladı. Trafik sigortasında alınan primlerin ödenen tazminat ve giderlere yetmediği de bir gerçektir, Alınan her 100 lira karşılığında, 105 lira tazminat ödeniyor ve bunun üzerine giderlerde koyulduğunda bu rakam 135 liraya çıkabiliyor. Trafik kazalarında sağlık giderlerinin SGK tarafından ödenmesini kararlaştıran yasa sonrası sigorta şirketleri trafik sigortası primlerinin %10'unu SGK' ya devretmek durumundalar. Yine sürücülerin kaza sonrası kendi aralarında tutanak tutmasına elveren yasa sonrası tazminat talepleri de sigorta şirketlerini zorluyor. Yedek parça ve tamir fiyatlarındaki artışlar ve özellikle ölüm tazminatlarının farklı hukuksal tabanlara göre belirlenebiliyor olması da öngörülebilirliği engelliyor. Yeni yasayla kusurlu sürücünün ölümü halinde de geride kalanlara bir sigorta ödeniyor.

Bu ve buna benzer bir çok nedenden dolayı Sigorta şirketleri zaten son birkaç yıldır trafik sigortası primlerini artırmaya başlamışlardı, bu zarar devam etmesinden dolayı da, şirketler serbestçe primi belirleme hakkını kullanarak bu zararı en aza indirmek için kanunun izin verdiği en üst limitten (%250) artırım yapıyorlar. Yani bu zarar vatandaşa yansıtıyorlar. Bunun en kötü yanı, bu yüksek primler nedeniyle kasko yaptıranların sayısında da ciddi bir düşüş olabilir buda yeniden vatandaşın mağdur duruma düşmesine sebep olacaktır.

ÇÖZÜM VE ÖNERİLER

Araç sahipleri Zorunlu Trafik Sigorta bedellerini sigorta şirketlerin internet siteleri üzerinden araştırmalıdır. Böylece, aracın yaşı ve modeline göre farklı teklifler alınmalı. Bu şekilde bir kıyaslama yaparak tüketicilerin daha uygun fiyata Zorunlu Trafik Sigortası yaptırmasında büyük fayda vardır. Vatandaşın da bu seçenekten başka bir seçeneği şu an için yok gibi görünüyor.

Bu gelişmelerin yanında Emniyet Genel Müdürlüğü'nün motorlu araçların zorunlu

sigortasının kasko ücretlerini geçmesi üzerine bir çalışma başlatmış ve bir kanun taslağı olarak İç İşleri bakanlığına sunmuştur. Taslağa göre;

İstanbul gibi şehirlerde primlerin fahiş seviyelere çıkmasına yol açan ‘her kentte farklı sigorta’ uygulaması tarihe karışıyor. Bunun yerine ABD’de uygulanan ‘riskli sürücü’ modeline geçiliyor. ABD, İngiltere, Almanya, Hollanda ve Belçika’da uygulanan bu sistem sayesinde, sicili temiz sürücülerle kural ihlali yapanlar birbirinden ayrılacak. Ceza puanı fazla olan sürücüler, zorunlu trafik sigortasını diğerlerine göre daha fazla ödeyecek. Bu kapsamda ödenecek miktarlar Türkiye Sigorta Birliği (TSB) tarafından belirlenecek. Sürücüler hakkında sicil araştırması yapacak olan birlik, elde ettiği bilgiler doğrultusunda kişilere göre sigorta belirlemesi yaparak ilgili birimlerine aktaracak.

Alkollü araç kullanan, kural ihlali yapan, aşırı hız cezası alan ve ehliyetine el konulan sürücüler, diğerlerine göre 3-4 kat daha fazla sigorta primi ödeyecek. Kimin ne kadar prim ödeyeceğini ise Türkiye Sigorta Birliği belirleyecek. Birlik, ayrıca sürücüler hakkında sicil araştırması yapıp ilgili birimlere ileticek.

SONUÇ

Sigorta şirketleri zaten son birkaç yıldır trafik sigortası primlerini artırmaya başladıklarını daha önce belirtmiştik, bu zarar devam ettiği sürece primlerde daha da fazla artış beklenebilir.

Bu nedenle, illere göre olan prim farklılığının kaldırılması ve daha büyük risk taşıyan sürücülerden daha fazla, diğerlerinden daha az prim alınacak olması sorunu sadece yüzeyle çözecek önlemler gibi duruyor.

Ticari faaliyetlerini sürdürmek isteyen sigorta şirketlerinin primlerde artışa gitmeleri anlaşılır, devletin de vatandaşlara daha güvenli bir yaşam sunmak istemesi de son derece normaldir. Vatandaşların her iki kuruma da ihtiyacı var. Vatandaşın güvenliğini ön plana alan ve sigorta şirketlerinin de varlıklarını sürdürmelerini kolaylaştıran bir orta yol bulunmazsa, ilerleyen zamanlarda bu primlerin çok daha yükseleceğini görmek olasıdır. Bu noktalarda hazırlanan yeni taslağında olumlu sonuçlar doğuracağını söylemek mümkündür.